Quickscan planlocatie recreatiegebied “Rondo”, Houten

Colofon

Titel	Quickscan planlocatie recreatiegebied “Rondo”, Houten
Projectnummer	10149
Opdrachtgever	Gemeente Houten Afdeling projectontwikkeling Postbus 30 3990 DA Houten
Datum	8 november 2010
Status rapport	eindrapport
Bestand	10149 eindrap2.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.W.M. Raaijmakers Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING. 3

2. WERKWIJZE EN UITVOERING. 5

3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP. 7

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET. 13
   4.1. Waarnemingen. 13
   4.2. Conclusies en aanbevelingen. 18

BRONNEN. 21

BIJLAGEN

Bijlage 1. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

1. INLEIDING

De gemeente Houten werkt aan een nieuw bestemmingsplan voor een gebied bij de Koedijk tussen de Rondweg en de A27. Dit agrarische gebied krijgt een recreatieve functie. Alvorens het bestemmingsplan kan worden vastgesteld moet zeker zijn dat het geen onoplosbare conflicten met de Flora- en faunawet met zich meebrengt. De gemeente heeft daarom ecologisch adviesbureau De Groene Ruimte opdracht gegeven voor een quickscan (ingevolge de Flora- en faunawet) naar de mogelijke gevolgen van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan "Recreatiegebied Rondo" in Houten op beschermde en/of bedreigde soorten. De quickscan heeft tot doel een eerste beoordeling te maken van aanwezige soorten en mogelijke effecten van de ruimtelijke ontwikkelingen. Voor een aantal zaken kan voldoende uitsluitsel worden verkregen. Wanneer over relevante soorten op dit moment onvoldoende duidelijkheid kan worden verkregen, worden aanbevelingen geformuleerd voor verder te nemen stappen.

In voorliggende rapportage worden de uitkomsten van deze quickscan weergegeven.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

De quickscan bestond uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek.
Bij de bureaustudie zijn een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante rapporten) geraadpleegd om en indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied. De bronnen zijn achterin dit rapport vermeld.

Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 20-09-2010 tussen 10.00 – 17.00 uur. Het was een droge dag met een afwisseling van bewolking en zonnige perioden, de windkracht was 2 en de temperatuur was ca. 18 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren ecoloog[1)] van De Groene Ruimte. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.
Er is wel gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten (groepen) uitgevoerd. Wel is gebruik gemaakt van het schepnet om beschermde amfibieën, vissen, ongewervelden en waterplanten vast te stellen.

---

1) Dhr. Jan Maassen.

3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP

Ligging en omgeving

Ligging plangebied (bron ondergrond: Google Earth)

Het overgrote deel van het plangebied (aan te duiden als plangebied west) is gelegen aan de westkant van de rondweg rond Houten. Een klein deel van het plangebied (aan te duiden als plangebied oost) ligt oost van de Rondweg binnen een stedelijk gebied dat bestaat uit moderne woonwijken.
Het plangebied-west betreft een deel van een voormalig agrarisch gebied dat als een groen lint langs de gehele westrand van de bebouwing van Houten ingesloten ligt tussen de Rondweg en de A27. Door de insluiting tussen snelweg en oprukkend stedelijk gebied is dit agrarisch gebied geïsoleerd komen te liggen van het agrarisch buitengebied, waarvan het oorspronkelijk deel van was. Het plangebied beslaat grotendeels de noordelijke helft van dit gebied. Zuidwaarts sluit het plangebied aan op een vrij nat gebied met een afwisseling van populierenbossen en weilanden. Het agrarisch beheer is hier zeer extensief. Dit natte gebied loopt door tot aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Het kanaal vormt voor veel soorten een barrière. Noordwaarts sluit het plangebied aan op een aangelegd waterrijk terrein (helofytenfilter) dat ingericht lijkt voor natuurontwikkeling. Dit terreindeel vormt een schakel van ecologische verbindingstructuren

Gebieden bestemmingsplan Rondo (bron ondergrond: Google Earth)

(die met name geschikt zijn voor de ringslang) naar het agrarisch buitengebied aan de noordkant van Houten en natuur- en recreatiegebied in ontwikkeling Nieuw-Wulven. De jonge stedelijke omgeving rond het plangebied bestaat uit bedrijventerreinen en woonwijken en is ruim opgezet met veel groen en waterpartijen. In de noordoosthoek grenst het plangebied rechtstreeks aan een klein complex van sportvelden en in de noordwesthoek aan de nieuwbouw van een groot restaurant.

Het plangebied

Door de ligging binnen het voormalig stroomgebied van de Rijn heeft bodemvorming rond Houten plaats gevonden door afzettingen van de rivier. Het plangebied is grotendeels gelegen op een tamelijke droge bodem van kalkrijke rivierklei. Het gebied zuidwaarts van het plangebied is lager gelegen en kent een uitgesproken natte bodemgesteldheid en licht ontkalkte kleigronden. De scheiding tussen de verschillende ondergronden ligt ongeveer ter hoogte van het restaurant De Colonie, waardoor binnen de zuidhoek van het plangebied sprake is van overgangen naar meer vochtige bodem. In het veld is ter hoogte van het restaurant een duidelijk hoogteverschil waar te nemen.

Plangebied-west

Plangebied-west: centrale deel vanaf de Colonie in noordelijke richting gezien

Het plangebied-west bestaat uit een grotendeels open agrarisch gebied dat in extensief agrarisch gebruik is en deels braak ligt. Tevens bevat het plangebied een bebouwde locaties die het restaurant De Colonie en een ruime parkeerplaats bevat. De bebouwing van het restaurant betreft een gerestaureerde monumentale boerderij. Achter het restaurant is nog wat kleinere bebouwing van schuurtjes, containers en loodsen voor een kleinschalig agrarisch gebruik aanwezig. De enigste ander bebouwing is en metalen koepelloods ter hoogte van het sportveld. Zoals hiervoor al is aangegeven ligt het restaurant op een scheiding van bodemsoorten, wat ook zijn weerslag heeft op het landschap aan weerszijden van het restaurant.

Direct aan de zuidkant van het restaurant is een oude fruitboomgaard aanwezig, een weide met verspreid staande aanplant van jongere fruitbomen en natuurlijke opslag van wilg. Het gehele gebiedsdeel maakt een verwaarloosde en rommelige indruk. Het grasland onder en tussen de fruitbomen wordt zeer extensief begraasd door paarden en schapen waardoor een vegetatiestructuur is ontstaan, waarin afgegraasde plekken afwisselen met een hoge ruigtevegetatie die vooral bestaat uit Grote brandnetel en distels. Een opvallend nat landschappelijk element is een cirkelvormige gracht direct aan de westkant van het restaurant. Het eiland dat door de gracht wordt omsloten, is dicht en natuurlijk bebost met veel wilg en relatief jonge bomen (Eik, Es). De enigste oude en meest opvallende bomen zijn hier een aantal grote populieren met een omvangrijke stamdikte. Enkele geheel afgestorven jonge bomen staan aan de oevers van de

gracht buiten het eiland, waar ruige begroeiingen met riet, braam en brandnetel een ontoegankelijke indruk bieden. Aannemelijk is dat de gracht, die op een slotgracht lijkt, ooit rond een gebouwd object is aangelegd. De hier beschreven terreindelen konden niet voor onderzoek betreden worden omdat het privéterrein betrof, waarop, gelet op de borden, bezoekers niet welkom zijn.

Plangebied-west: boomgaard zuidzijde Colonie

Plangebied-west: oude gracht ten westen van Colonie

Het grootse oppervlak van het plangebied ligt noordwaarts van het restaurant en bevat een afwisseling van graslanden, ruigten en lintvormige houtbegroeiingen. Het grootse oppervlak van het grondgebied wordt in beslag genomen door droog grasland van een voedselrijk type en ruig begroeid braakliggend open terrein. Plaatselijk zijn er bloemrijke bermen met glanshavergrasland aanwezig. Het agrarisch terrein is voor een deel in extensief tot zeer extensief agrarisch gebruik en wordt begraasd door paarden en schapen. Naast grasland zijn er lintvormige houtbegroeiingen in de vorm van elzensingels, wilgensingel, houtwallen, verspreidstaande bosjes van wilgenopslag en bomenlanen aanwezig. De meeste bomen zijn jong. Oudere bomen betreffen hier ook enkele populieren met een omvangrijke stamdikte en een tweetal knotwilgen.
Een opvallend element is de bomenlaan met een geasfalteerde wandelpad door het midden van het gebied. Onder de jonge bomen is een goed ontwikkelde struiklaag aanwezig. Verder westwaarts is een nieuwe bomenlaan aangeplant met nog jonge lindenbomen van zeer geringe stamdikte. Het grote centraal gelegen oppervlak grasland dat tussen beide lanen in ligt is kort en gelijkmatig afgegraasd door schapen. Zowel kort afgegraasd grasland als verruigd terrein is aanwezig ten oosten van de bomenlanen. Delen van het terrein zijn hier afgegraven waardoor de sterk zandige bodem zichtbaar is. De graslanden west van de bomenlanen, langs de A27, worden extensief begraasd door paarden. De grasmat is hier sterk geïnfiltreerd door ruigtekruiden als Akkerdistel en Grote brandnetel. Het grondgebied in de noordhoek van het plangebied is geheel buiten agrarisch gebruik en bevat grote velden Akkerdistels. Gelet op de begroeiing lijkt hier recent bodemverzet te hebben plaats gevonden.

Binnen het gebied zijn verschillende typen watergangen aanwezig. De oorspronkelijke ondiepe poldersloten binnen het plangebied ten noorden van het restaurant worden niet meer onderhouden en zijn geheel dichtgegroeid met liesgras en deels drooggevallen. Eerder genoemd is de cirkelvormige slotgracht ter hoogte van het restaurant. Het water van de gracht is bedekt met krooslagen. De gracht staat in verbinding met een watergang die vanaf de gracht zuidwaarts langs de westgrens van het plangebied loopt. Een aftakking van deze watergang doorsnijdt het plangebied als perceelsloot. Het watermilieu binnen deze watergang is van een bijzondere goede ecologische kwaliteit, waarschijnlijk als gevolg van toevoer van kwelwater. De begroeiing onder en op het wateroppervlak is zeer schaars en bestaat uit Grof hoornblad en kleine veldjes Gele plomp. Ook langs de overige grenzen plangebied zijn veelal brede watergangen aanwezig. Het grootste deel van deze watergangen staat onder een intensief beheer wat de ecologische kwaliteiten niet ten goede komt. Echter er zijn ook watergangen (zuidoost van restaurant) aanwezig die minder intensief beheerd worden en dicht begroeid zijn onder de waterspiegel en daardoor van bijzondere ecologische betekenis kunnen zijn.

Plangebied oost

Dit deelgebied is gelegen binnen een terrein dat als stadspark is ingericht. De voorgenomen ingrepen vinden plaats op terrein dat grotendeels uit monotoon cultuurgrasland bestaat en als gemeenteplantsoen beheerd wordt. Verspreid op het grasland staan enkele jonge eiken. Rond het grasveld zijn ondiepe greppels gegraven die slechts in natte perioden water bevatten. Buiten wat riet ontbreekt natte vegetatie. De taluds worden tot de bodem toe kort afgemaaid. Delen van de taluds van deze greppels zijn dicht bebost met struikgewas en jonge bomen. Deze bebossing betreft zowel aanplant als natuurlijke houtopslag. Het hier beschreven terrein wordt van de Rondweg afgeschermd door een aarden geluidswal waarvan het talud dicht beplant is met bosplantsoen. Het bermgebied waar ingrepen plaats vinden voor de aanleg van een loopbrug over de Rondweg is grotendeels open en begroeid met een verruigd type glanshavergras-

land. Zuid van het plangebied is een kleine vijver aanwezig met een goed ontwikkelde oeverbegroeiing van veel lisdodde.

Plangebied-oost

De ingreep

Het westelijke gebied zal worden ingericht als recreatiegebied. Op de plankaart van het bestemmingsplan is dit gebied aangegeven als 'gemengd' en 'gemengd nader uit te werken'. De werkelijke ingrepen zijn nog niet in detail uitgewerkt.
Het oostelijke deel van het plangebied wordt ingericht als oprit naar de fietsbrug over de rondweg. De taluds krijgen een groene inrichting.

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

4.1. Waarnemingen

Flora

Aandachtspunten van de Flora- en faunawet		
Plantensoort	Artikel 8	Opmerkingen
< geen >		

Er werden geen streng beschermde plantensoorten gevonden; deze worden ook niet verwacht.

Gewone kaardenbol is vrij algemeen aanwezig

Tijdens het veldbezoek werd de licht beschermde Gewone kaardenbol gevonden. Deze plant komt frequent voor binnen de ruigtevegetaties op sterk verstoorde bodem in de noordhoek van plangebied-west. De soort heeft geen bijzondere botanische betekenis en is gebonden aan door bodemverstoring gekenmerkte standplaatsen. Streng beschermde soorten zijn niet te verwachten De licht beschermde Brede wespenorchis kan wel verwacht worden.

Als meest bijzondere soort werd de Gewone agrimonie (Rode Lijst, gevoelig) , gevonden. De Gewone agrimonie is een plant van "stroomdalgraslanden", die binnen de omgeving veelvuldig voorkomt op droge bermen die met glanshavergrasland begroeid zijn. Binnen het plangebied werd de soort zowel op open als beschaduwde bermen aangetroffen. In het algemeen kunnen bermbegroeiingen van glanshaver(kamgras)grasland binnen de omgeving van Houten relicten van stroomdalvegetatie bevatten en daardoor van belang zijn als standplaats van beschermde soorten. Dergelijke begroeiingen komen ook voor op de bermen langs de Koedijk. Verder zijn er binnen het plangebied geen vegetatietypen aanwezig die van een bijzondere betekenis kunnen zijn als standplaats van beschermde soorten.

Omdat door de ingreep geen streng beschermde[2)] plantensoorten worden verstoord, wordt een ontheffing ingevolge de FF-wet voor het verstoren van streng beschermde plantensoorten niet nodig geacht.

[2)] Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Zoogdieren

Aandachtspunten van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Gewone dwergvleermuis			?		afhankelijk van ingreep, foeragerend verwacht, mogelijk verblijfplaatsen
Laatvlieger			?		afhankelijk van ingreep, foeragerend verwacht, mogelijk verblijfplaatsen
Ruige dwergvleermuis			?		afhankelijk van ingreep, waarschijnlijk aanwezig
Gewone grootoorvleermuis			?		afhankelijk van ingreep, mogelijk aanwezig
Watervleermuis			?		afhankelijk van ingreep, mogelijk vliegroute
Meervleermuis			?		afhankelijk van ingreep, mogelijk vliegroute

<u>Vleermuizen</u>

Tijdens het bezoek is onderzoek gedaan naar verblijf en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen. Van de bebouwing binnen het plangebied kan vooral de bebouwing van de oude monumentale boerderij die restaurant De Colonie huisvest geschikt zijn voor verblijf van vleermuizen. Wel is de boerderij grondig gerestaureerd en op een wijze afgewerkt waardoor weinig kieren en spleten aan de buitenkant zichtbaar zijn. In de omgeving van het restaurant komen oude bomen voor die verblijfholten kunnen bevatten.
Met name rond het restaurant is een omgeving aanwezig die door de begroeiing en ruimtelijke structuur bijzonder geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Binnen het landschap ten noorden van het restaurant zijn lintvormige houtbegroeiingen aanwezig waarlangs vleermuizen kunnnen foerageren en zich verplaatsen. De aanwezige ruigte begroeiingen bieden geschikt foerageergebied voor vleermuizen die boven open terrein foerageren. Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger zullen ongetwijfeld in het plangebied foerageren. Ook de kans op aanwezigheid van andere soorten, in het bijzonder de Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis is groot. Gelet op de ligging is de kans groot dat binnen het plangebied routes lopen waarlangs soorten (Watervleermuis, Meervleermuis) trekken die boven open water foerageren. Een trek kan plaats vinden vanaf de bunkers (verblijfplek) noord van Houten via het A'dam-Rijnkanaal naar de Lek (foerageergebieden).

Elzensingel, zeer geschikt als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.

De watergang wordt mogelijk door Watervleermuis en Meervleermuis gebruikt.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Buiten vleermuizen worden geen andere streng beschermde soorten verwacht.

Licht beschermde zoogdiersoorten

Waarnemingen van licht beschermde soorten betroffen molshopen en het konijn (plangebied-oost). Zeker worden Haas, Egel, Bosspitmuis en Veldmuis verwacht. Het plangebied biedt een zeer geschikte terreingesteldheid om kleine marterachtigen te verwachten. De genoemde soorten staan vermeld op tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische ontheffing bij onder andere "ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen".

Amfibieën, reptielen en vissen

Aandachtspunten van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Heikikker			?		relictpopulatie niet uit te sluiten
Ringslang			?		niet uit te sluiten
Kleine modderkruiper			?		tarlijk in sloten westelijke rand aanwezig

Amfibieën

Streng beschermde amfibieën

Uit de geraadpleegde bronnen bleek dat binnen de agrarische omgeving van Houten en Schalkwijk op verschillende plekken de Heikikker voorkomt. Het terrein waar het plangebied aan de zuidkant aan grenst toont een inrichting die zeer geschikt is als leefgebied voor de heikikker. Ook het aangrenzend terrein binnen het plangebied toont dezelfde geschiktheid. Gelet op het grillige verspreidingspatroon van kleine versplinterde populaties binnen de omgeving dient rekening gehouden met aanwezigheid van de soort als laatste relict van een grotere populatie. De enigste andere streng beschermde soorten amfibieën die uit de omgeving van Houten bekend zijn betreffen de Kamsalamander en Poelkikker. Het concentratiegebied van de Kamsalamander ligt nabij de flanken van de Utrechtse heuvelrug, waar de soort slechts binnen geringe dichtheden voorkomt. De waarnemingen binnen de omgeving van Houten zijn dusdanig incidenteel dat aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied niet erg waarschijnlijk is. Ook de Poelkikker is slechts bekend van een klein aantal plekken. Tijdens het veldbezoek werden de Meerkikker en Bastaardkikker aangetroffen, wat de kans op aanwezigheid van de Poelkikker zeer klein maakt. Meerkikkers en Poelkikkers komen zelden gezamenlijk in gemengde populaties voor.
Bij het veldbezoek in oktober werden geen streng beschermde amfibieën waargenomen.

Licht beschermde amfibieën

Tijdens het veldbezoek werden zoals al vermeld de Meerkikker en Bastaardkikker aangetroffen. Daarnaast komen Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander zeer waarschijnlijk in het plangebied voor.
Deze licht beschermde soorten staan vermeld op tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische ontheffing bij onder andere "ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen".

Reptielen

Binnen de omgeving van Houten komt als enigste reptielsoort de Ringslang voor. De soort is bekend uit het natuurgebied Nieuw-Wulven, op relatief korte afstand van het plangebied. Naar informatie van de Werkgroep Ringslangen Houten neemt de Ringslang in dit gebied toe, waardoor ook de kans op migratie zuidwaarts toeneemt. Er zijn voldoende natte en droge verbindingstructuren aanwezig om het plangebied vanuit zijn huidige verblijfsgebieden te bereiken. Mogelijk kunnen de bermen van de A27 ook een rol spelen bij de migratie van de soort. Er zijn aanwijzingen gevonden dat de soort nabij A27 ten noorden van het Houten (Fort 't Hemeltje) voorkomt (Anonymus, 2010). Binnen de zuidhoek van het plangebied en aangrenzend terrein zijn er goede biotopen voor de Ringslang aanwezig. Aanwezigheid van de Ringslang kan daarom niet geheel uitgesloten worden, gelet op het verspreidingsbeeld in de omgeving en aanwezige biotopen.

Vissen

Tijdens het veldbezoek werd geconstateerd dat de watergang langs de westgrens van de zuidhoek van het plangebied een grote populatie van de streng beschermde Kleine modderkruiper bevat. Elke schep leverde een vangst op van 1 of meerdere exemplaren. Door de aanwezigheid van een weke maar niet stinkende modderbodem, goede waterkwaliteit en weinig dichte begroeiing is deze watergang zeer geschikt voor deze soort. De soort kan daarom ook verwacht worden in andere watergangen in het plangebied die in verbinding met deze watergang staan. De Bittervoorn is niet aangetroffen, maar is wel uit dit kilometerhok bekend en kan daarom niet worden uitgesloten. De Kleine modderkruiper en zeker de Bittervoorn hebben een voorkeur voor wat bredere sloten. In het plangebied west zijn veel sloten erg smal, ondiep en dichtgegroeid. In deze sloten zijn beide vissen niet te verwachten.

De kleine modderkruiper werd talrijk gevangen

Vogels

Aandachtspunten van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); • indien geen jaarrond beschermde nestplaatsen worden verstoord.					

Tijdens het veldbezoek werden een aantal algemene vogelsoorten waargenomen die men binnen stedelijk en agrarisch gebied verwachten kan. Op de weilanden konden foerageeractiviteiten van groepjes Kraaien, Kauwen, Nijlganzen en Houtduiven waargenomen worden. De fazant werd overal veelvuldig waargenomen. De ruigtevegetaties met veel Akkerdistel bieden veel foerageergelegenheid aan zaadetende vogels. Opvallend waren de grote groepen, van meer dan honderd stuks, van Putters die opvlogen uit de distelvelden in de noordwesthoek van het plangebied. Het plangebied (west) biedt veel broedgelegenheid aan grondbroeders als fazant en patrijs. Voor weidevogels bevat het gebied onvoldoende openheid en teveel storende elementen om geschikt te zijn als broedgebied. Voldoende broedgelegenheid is ook aanwezig voor soorten die in struweel en in bomen broeden. Binnen het plangebied west en omgeving is een zeer geschikte terreingesteldheid aanwezig om Ransuil en Steenuil te verwachten. Er is geen geschikte bebouwing aanwezig om te verblijven. Er werden geen vast verblijfplekken van uilen en andere vogels vastgesteld. Buiten een enkele knotwilg werden geen bomen vastgesteld die holten bevatten waarin uilen kunnen verblijven. Echter het plangebied kende teveel beperking wat betreft betreding om de aanwezigheid van vaste verblijfplekken voldoende te onderzoeken.

Indien wordt voldaan aan de condities zoals aangegeven in bovenstaande tabel, wordt een ontheffing voor het verstoren van vogels niet nodig geacht bij afwezigheid van vaste verblijfplekken.

Door de ingreep vindt geen verstoring plaats van nesten, die jaarrond zijn beschermd. Indien wordt voldaan aan de condities zoals aangegeven in bovenstaande tabel, vindt geen verstoring plaats van broedgevallen of jaarrond beschermde nest.

Insecten en andere ongewervelden

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Uit deze soortgroep werden geen streng beschermde soorten aangetroffen. Deze worden niet direct verwacht. Binnen het plangebied zijn bloemrijke bermen aanwezig waar een breder scala aan algemene vlindersoorten verwacht kan worden. Gelet op de relatief waterrijke omgeving kunnen verschillende soorten libellen binnen het plangebied verwacht worden.
Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep; een ontheffing wordt derhalve niet nodig geacht.

4.2. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- Tijdens het veldbezoek werd in de sloten aan de rand van het westelijke plangebied de streng beschermde Kleine modderkruiper aangetroffen. Meerdere streng beschermde vleermuissoorten maken naar verwachting gebruik van het plangebied om te foerageren of hebben er vliegroutes. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing kan niet worden uitgesloten. Niet geheel uitgesloten kan worden dat binnen het plangebied de streng beschermde Heikikker, Ringslang en Bittervoorn voorkomen.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde soorten worden naar verwachting verder geen streng beschermde soorten verstoord door de ingreep. Voor de soorten van tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een automatische ontheffing bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- De watergangen waarin streng beschermde vissoorten voorkomen of verwacht worden liggen voor het grootse deel langs de rand van het plangebied west of zuid van het restaurant binnen plangebied west. Eventuele ingrepen binnen de smallere centraal gelegen watergangen noordelijk van het restaurant leiden niet tot verstoring van beschermde vissoorten.
- Er zijn geen vogels aangetroffen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.
- Omdat de werkelijke ingrepen nog niet in detail bekend zijn, kunnen de effecten niet nauwkeurig worden getoetst. Gelet op de aard en intensiteit van de waargenomen en te verwachten streng beschermde soorten, zijn eventuele verstorende ingrepen dusdanig voor te bereiden en uit te voeren dat verstoring van streng beschermde soorten kan worden

voorkomen of dat een ontheffing moet kunnen worden verleend. De voorgenomen bestemmingsplanwijziging levert daarmee geen onoplosbare conflicten op met de Flora- en faunawet.

Aanbevelingen

- Om bij de uitwerking van de planvorming tijdig en in voldoende mate rekening te kunnen houden met streng beschermde soorten en indien nodig de vereiste voorzorgsmaatregelen te kunnen nemen, wordt het volgende nader onderzoek aanbevolen:
  - het vóórkomen van Heikikker en Ringslang[3)] binnen het plangebied en omgeving;
  - gebiedsgebruik door vleermuizen; van bijzonder belang is de aanwezigheid van trekroutes vast te stellen voor soorten die boven open water foerageren.
  - de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten; binnen het gebied dat voor onderzoek toegankelijk was werden deze niet vastgesteld.
- In het algemeen geld dat werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen broedgeval kan worden verstoord. Mogelijk komen er nesten voor van struweelbroeders en (algemene) vogels die in en aan bebouwing kunnen broeden. Verstorende activiteiten mogen pas plaats vinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.
- Voor alle soorten (beschermd en onbeschermd) geld de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat de werkzaamheden zo uitgevoerd worden dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord.
- In z'n algemeenheid dienen de verstorende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot de (netto) werklocatie. Ook de materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de grenzen van de planlocatie plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect hebben buiten de planlocatie.
- Ook dient vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden dat dieren zo min mogelijk verstoord worden. Zo mogen geen bewoonde vogelnesten worden verstoord. Aanwezige dieren worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikte biotoop.
- Bij werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.

[3)] De Ringslang wordt actief gemonitoord door de Werkgroep Ringslangen Houten. Bij deze werkgroep kan misschien uitsluitsel gekregen worden over aanwezigheid van de ringslang nabij het plangebied.

BRONNEN

Anonymus, 2010. *Natuurtoets spitsstrook A2/A27 Everdingen-Lunetten;* DHV/BV.

Jong, Th. De, R. Beenen en P. Heuts, 2003. Atlas van Utrechtse vissoorten. -Provincie Utrecht/De Stichtse Rijnlanden.

Rooij, H.M.J., de en K.H.T. Grootjans, 2004. *Quicscan Flora- en faunawet Parklandgoed Wulven, Houten,*

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Min. van LNV (www2.minlenv/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden)
- Ravon (www.ravon.nl)

Bijlage 1. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzonder beschermingstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van LNV.

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Art. 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd. is uitgevoerd om vast te stellen of zich beschermde soorten bevinden in het plangebied, of deze soorten er gebruik van maken en of deze soorten verstoord worden door de ingreep.
Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de Dienst Regelingen kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens 2 maanden maar ook 6 maanden is niet uitzonderlijk).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op drie tabellen (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen; indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezigheid zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).
Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
  1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
  2) er is geen alternatief;
  3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Stroomdiagram Flora- en faunawet

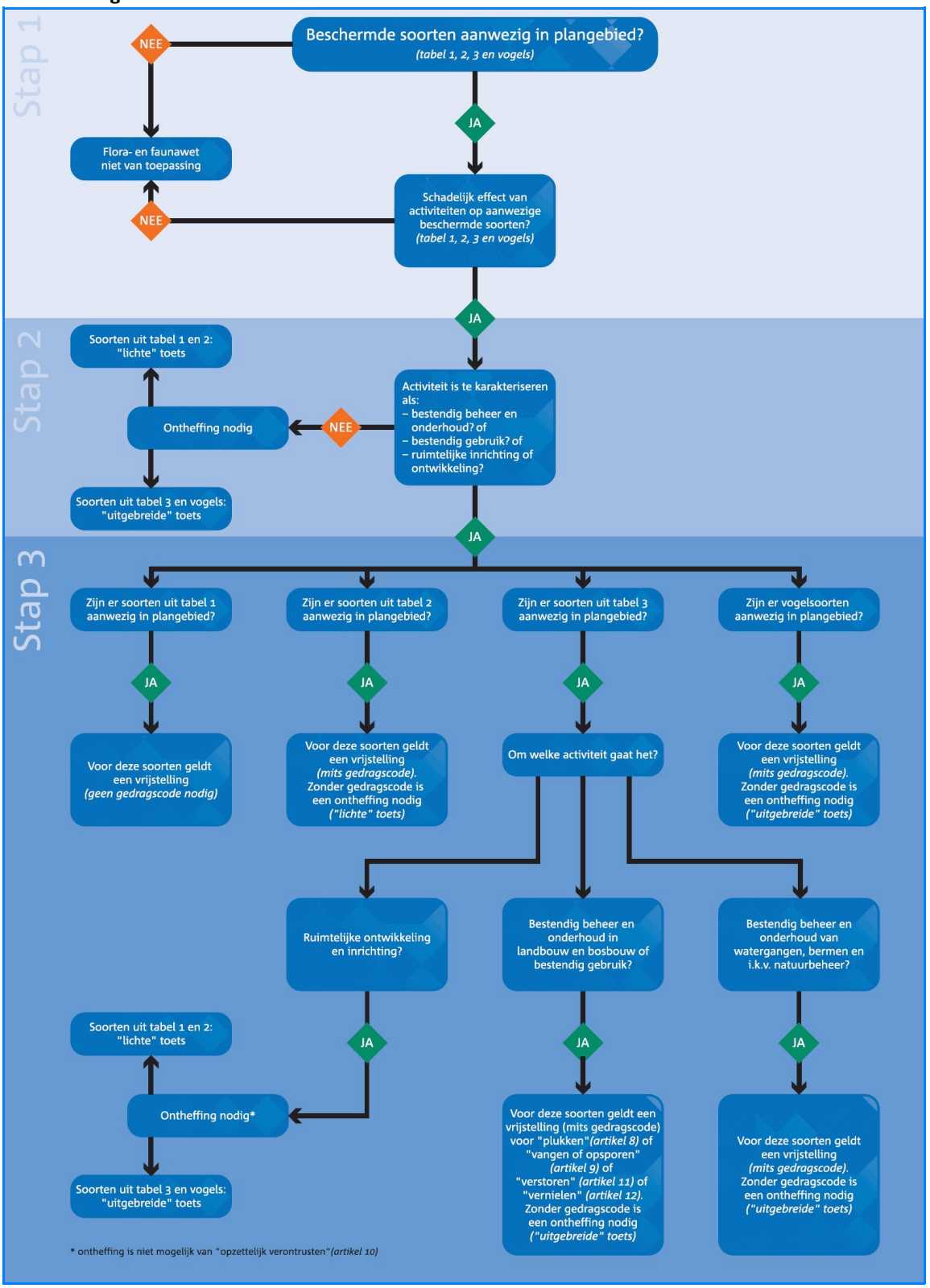

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).
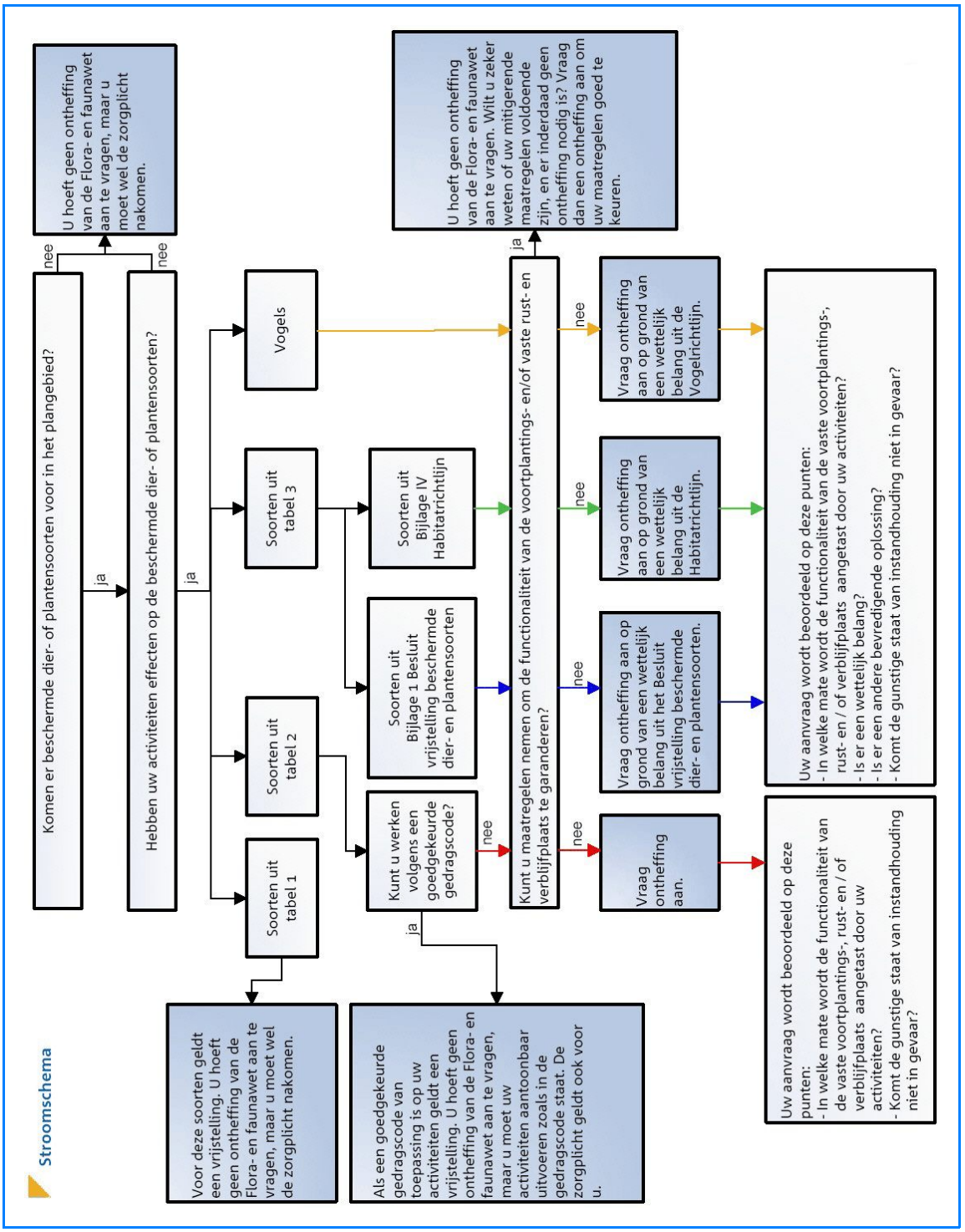
Stroomdiagram voor Ruimtelijke ontwikkelingen per 26 augustus 2009